Nr. 65. Kraków, Środa 31 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 220 tys. Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 250 tys. Mkp.

Cena numeru 10.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 4.000 Mkp. Nadesłane 8.000 Mkp. Po kronice 10.000 Mk. Na pierwszej stronie 12.000 Mk. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Polska otrzymuje rocznie 55 miljonów dolarów

Warszawa, 31 października. Departament handlowy Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej przeprowadza w roku bieżącym bardzo szczegółowe badania w sprawie przekazów, wysyłanych ze Stanów Zjednoczonych do różnych krajów przez emigrantów, z tych krajów pochodzących. Z badań tych wynika, że Polska otrzymuje od czasu ukończenia światowej wojny około 55 miljonów dolarów rocznie.

Zakończenie strajku tekstylnego w Łodzi

Warszawa, 31 października. Pośrednicząca akcja rządu w zatargu strejkowym włókienniczym w Łodzi wydała pomyślne rezultaty. Wiec robotniczy zwołany na dzień 30 bm. na godzinę 10 rano, celem rozstrzygnięcia przez referentów pytania, czy należy przyjąć ugodę z fabrykantami na zasadach, ustalonych w rokowaniach, kierowanych przez przedstawicieli rządu centralnego w Warszawie, generalnego inspektora pracy, Klotta i dyrektora departamentu przemysłowego ministerstwa przemysłu i handlu Dąbrowskiego, nie mógł powziąć żadnego rozstrzygnięcia ze względu na dzikie tumulty grupy komunistów, biorących udział w wiecu. Wobec tego postanowiono sprawę rozstrzygnąć w związkach zawodowych. Związek zawodwy „Praca" odpowiadający partji NPR opowiedział się za podjęciem pracy na wspomnianych warunkach. Podobną też uchwałę powziął związek chrześcijańskiej demokr. W klasowym związku robotniczym komuniści usiłowali nie dopuścić do uchwały, mimo, że znaczna część robotników w związku tym zorganizowanych za nią się opowiedziała. Ponieważ jednak robotnicy zgrupowani w związku chrześć. dem. oraz w związku „Praca" stanowią trzy czwarte wszystkich robotników Łodzi, przeto straj knależy uważać za ukończony. Jutro, we środę o godz. 10 przedpołudniem ma nastąpić podpisanie umowy ze strony godzących się na nią związków zawodowych a od rana mają już być czynne fabryki.

Bawarja gotuje się do zbrojnej akcji

Berlin, 30 października. Pisma tutejsze przynoszą dokładnie opracowany plan akcji bojówek bawarskich przeciw północnym Niemcom. Zamiarem Kahra, Hittlera i Ludendorffa jest przeciwstawienie obecnemu rządowi Rzeszy drugiego rządu, utworoznego przy pomocy bojówek bawarskich. Chwilowo plan ten został uniemożliwiony energicznem wystąpieniem Stresemanna przeciw Saksonji, nie można bowiem obecnie mówić o gabinecie Stressemana jako o socjalistycznym rządzie, przezco odpada główny argument. Kahr zaczyna obecnie skracać kompetencje podatkowych uprawnień Rzeszy. Polecił on urzędom nie ściągać przypadających na listopad podatków.

Berlin, 31 października. Z Turyngji nadchodzą do rządu Rzeszy ciągłe telegramy z prośbą o pomoc przeciwko zagrażającym rzekomo Turyngji bojówkom bawarskim. Wczoraj naczelny komendant policji wystosował pilną depeszę do Berlina, w której donosi o koncentracji bojówek bawarskich koło Koburga i Bambergu. Przywódcami ich są Erhard i Rosbach, których zadaniem jest przygotowanie wkroczenia wojsk bawarskich do północnych Niemiec.

Pr. III. 85/23/4. Sąd apelacyjny w Krakowie powziął w sprawie konfiskaty Nr. 54 perjodycznego czasopisma „Kurjer Wieczorny" z daty Kraków dnia 15 października 1923 r. z powodu zażalenia prokuratora przy Sądzie okręgowym karnym w Krakowie przeciwko uchwale Sądu okręgowego karnego w Krakowie z dnia 19 października 1923 r. Pr. III. 85/23/2, którą orzeczono iż się uchyla zarządzoną przez prokuratora okręgowego w Krakowie konfiskatę Nr. 51 perjodycznego czasopisma „Kurjer wieczorny" z powodu zamieszczonego w nim artykułu pod napisem „W obliczu nieszczęścia" a w szczególności jego ustępu rozpoczynającego się od wyrazów „Niepodobna jednak przypuścić" a kończącego się wyrazami „jest bardzo wątpliwem" jako zawierającego znamiona występków z artykułu VIII. ustawy z dnia 17 grudnia 1862. Nr. 8. Dzpp. z roku 1863 i z § 300 u. k. po wysłuchaniu zdania Prokuratora apelacyjnego następującą uchwałę:

Przychylając się do zażalenia zmienia się zaczepioną uchwałę w ten sposób, iż się orzeka, że:

1) osnowa zamieszczonego w Nr. 51-ym perjodycznego czasopisma „Kurje rwieczorny" artykułu pod napisem „W obliczu nieszczęścia" a w szczególności jego ustępu rozpoczynającego się od wyrazów „Niepodobna jednak przypuścić" a kończący się wyrazami „jest bardzo wątpliwem" obejmuje przedmiotową istotę występków z art. VIII. ust. z dnia 17 grudnia 1862 Nr. 8. Dzrzpp. z roku 1863 i z § 300 u. k.

2) że zarządzona przez Prokuratora okręgowego w Krakowie konfiskata wspomnianego Nr. rzeczonego czasopisma zostaje zatwierdzoną, a cały zabrany nakład tegoż winien być zniszczonym,

3) że się zakazuje dalszego rozszerzania inkryminowanego ustępu rzeczonego artykułu, a zakaz ten winien być w formie przepisanej w najbliższym numerze w mowie będącego czasopisma „Kurjer Wieczorny" ogłoszony, albowiem autor w mowie będącego artykułu rozstrząsa w inkryminowanym ustępie rzeczonego artykułu moc środków dowodowych w sprawie śledztwa toczącego się w Warszawie z powodu wybuchu Cytadeli Warszawskiej i stawia domniemania co do wyniku tego procesu, co może wywrzeć wpływ na opinję publiczną, a tem samem uprzedzić w zdaniu władze sądowe. Ponadto tenże autor w inkryminowanym ustępie artykułu „obronie nieszczęścia usiłuje przez wyszydzanie zarządzenia Władz centralnych w powadze poniżyć i pogardę przeciwko tymże Władzom wzbudzić".

Wobec tego nie można podzielać zapatrywania Sądu I. inst(iż ikryminowany ustęp artykułu pod tytułem „W obliczu nieszczęścia" jest tylko dozwoloną w ustawie krytyka aktu rządowego i dozwolonem omawianiem ważnego wydarzenia w państwie.

Należało więc zaczepioną uchwałę zmienić i jak powyżej orzec.

Sąd okręgowy karny jako prasowy w Krakowie.

Podpis nieczytelny.

Marka polska w Zurychu: 0·0003

Dolar w Krakowie 1.750.000

Powolna likwidacja strajków

Na kolei

Warszawa, 31 października. Likwidacja strajku kolejowego postępuje pomyślnie naprzód. — W szczególności w okręgu dyrekcji poznańskiej odbył się we wtorek wiec strajkujących maszynistów o godz. 13, na którym uchwalono powrócić z dniem 31 bm. do pracy. Zespół strajkujących zawiadomił o tem w przepisanej formie władze kolejowe oraz wszystkich kolejarzy, strajkujących na linji. Według ostatnich wiadomości z Poznania, dzień jutrzejszy przyniesie ostateczną likwidację ruchu strajkowego.

Okręg dyrekcji katowickiej: W Tarnowskich Górach wybuchł wczoraj nagle dziki strajk kolejarzy wskutek agitacji nieznanych indywiduów, rozszerzających anonimowe odezwy, wzywające do strajku, podpisane przez kolejarzy Małopolski i Kongresówki. Część strajkujących jednak popołudniu powróciła do pracy. Pozatem z Katowic przybyło 11 drużyn parowozowych i przy pomocy powracających do pracy podtrzymano normalny ruch kolejowy we wszystkich kierunkach. W okręgu dyrekcji gdańskiej ruch normalny. Strajk robotników warsztatowych zmniejszył się znacznie poniżej tysiąca. Co godzinę zgłaszają się nowe grupy z powrotem do pracy.

Okręg dyrekcji warszawskiej. Sytuacja bez zmiany. Pociągi osobowe uruchomiono nadal w 90%. Robotnicy warsztatowi w Pruszkowie powrócili do pracy.

Okręg dyrekcji krakowskiej. Poza samym Krakowem ruch strajkowy wybitnie maleje. W dniu wczorajszym zgłosiło się w Rzeszowie popołudniu 36 maszynistów do pracy. W samym Krakowie agitacja żywiołów przewrotowych wstrzymuje jeszcze pracowników kolejowych od pracy.

Okręg dyrekcji lwowskiej. Spokój, strajk niemal całkowicie zamarł. W Przemyślu zgłosiło się 9 maszynistów do pracy. W okręgu stanisławowskim strajk niemal całkowicie wygasł, a strajkuje jeszcze tylko pewna liczba maszynistów. Pociągi uruchomiono już wszystkie.

Okręg dyrekcji radomskiej. Spokój. Całkowicie podjęto pracę, podobnie jak w dyrekcji wileńskiej. Strajkują tam jeszcze w tym okręgu warsztaty. W Białymstoku powrócili kolejarze do pracy.

Warszawa, 31 października. Szkody, wyrządzone gospodarstwu społecznemu i samym pracownikom kolejowym wskutek dziko wybuchających tu i ówdzie bez przyczyny i zamierających w niedługim czasie strajków kolejowych, są wprost nieobliczalne, odbijają się niezwykle groźnie na interesach państwa oraz na oprowizacji ludności. Najdotkliwiej przejawiają się skutki strajku w dziedzinie zaopatrzenia ludności w węgiel opałowy. Na Górnym Śląsku około 12.000 załadowanych węglarek czeka i nie może wyruszyć. Ponadto wielkie ilości węgla idą na hałdy, a na załadowanie ich na węglarki trzeba będzie dużo czasu.

Na poczcie

Warszawa, 31 października. Likwidacja strajków pocztowych jest na ukończeniu. W Bydgoszczy wszyscy strajkujący powrócili do służby, a na prowincji wogóle niestrajkowano. W Poznaniu na skutek zarządzenia władz, wiec strajkujących postanowił powrócić do pracy, jedynie wystąpiono z prośbą do władz, aby nie wydalać strajkujących. Władze odpowiedziały, że mogą się przychylić do tej prośby z wyjątkiem tych pracowników, co do których dwrożono postępowanie dyscyplinarne. W Krakowie położenie również znacznie się polepszyło. Urzędy pocztowe w Krakowie funkcjonują normalnie. Sortownie i magazyny odbiorcze wyrobiły się niemal całkowicie ze swoich zaległości. Skrzynki wypróżniano w mieście 2 razy. Urząd pocztowy w Krakowie Nr. 1 uruchomił wszystkie swoje działy pracy Akademicy ze stowarzyszenia SSS pomagali w pracy w ogromnej liczbie w urzędach Nr. 1, 2 i 14. Telegraf i telefon uruchomiony niemal jest wyłącznie przy pomocy pracowników pocztowych. Jedynie przy telegrafach pozostali jeszcze w niewielkiej liczbie pracownicy wojskowi. Aparat Siemensa uruchomiono po wydaniu przez prezesa odezwy do strajkujących, aby stawili się do pracy, 30 pracowników zgłosiło się do służby. Na prowincji w okręgu dyrekcji krakowskiej nie było wogóle ruchu strajkowego. Z dniem jutrzejszym strajk wszędzie zostanie zlikwidowany.

Bydgoszcz, 31 października. Strajk pocztowców uważać można prawie za zlikwidowany. Już wczoraj popołudniu pracownicy pocztowi rozpoczęli powrót do pracy, a dzisiaj wszystkie oddziały służby pocztowej zostały już uruchomione. Pracownicy innych urzędów pocztowych w obrębie dyrekcji bydgoskiej do strejku się nie przyłączyli.

Rozruchy w Niemczech

Królewiec, 31 października. W Elblągu doszło do poważnych rozruchów na tle żywnościowem. Policja piesza i konna 2 razy rozpraszała tłumy, rabujące sklepy z żywnością. Aresztowano kilkanaście osób, w tem poszukiwanego komunistę Dreschera.

Głód w Niemczech

Berlin, 31 października. W Niemczech całych panuje głód. Jedynem pożywieniem ciepłem ogromnej większości mieszkańców miast jest namiastka kawy. Dwadzieścia miljardów starcza zaledwie na trzy dni. Kg mięsa kosztuje przeszło 8 miljardów, 5 kg ziemniaków 3 miljardy, margaryna 9 miljardów. W jatkach sprzedawane jest obecnie psie mięso po cenie 4 miljardy za kilogram. Funt czystego tłuszczu psiego kosztuje 8 miljardów. Przejazd tramwajem w Berlinie kosztuje półtora miljarda. Od dwóch dni sklepy żywnościowe z powodu wysokich cen, stoją pustkami. Na smalec i tłuszcze trudno znaleźć nabywców, mimo, że rzeźnicy gotowiby byli obniżyć ceny. Podobnie rzecz się ma z masłem, obficie dowożonem przez chłopów. W ostatnim tygodniu masło zniknęło zupełnie z handlu, a obecnie jest go pod dostatkiem, ale nikt nie chce masła nabywać. Tasama rzecz się ma z cukrem i towarami kolonialnemi.

Ceny rosną tu zresztą z dnia na dzień. Urzędnicy np. VII rangi otrzymali 18 bm. 12 miljardów, 21 już 20 miljardów, we czwartek zaś uzyskają dalszą podwyżkę, mimo to zaś panuje wśród nich nędza.

Nowa podwyżka taryfy pocztowej

Od jutra wchodzą w życie podwyższone stawki za opłatę listów, przekazów, paczek, telegramów i telefonów.

Dzisiaj nadeszło do Dyrekcji Poczt rozporządzenie ministerjalne, ustanawiające z dniem jutrzejszym następującą podwyższoną taryfę:

OBRÓT WEWNĘTRZNY:

Listy zwykłe do 20 g. wagi 10.000 Mkp., ponad 20 g. do 250 g. wagi 20.000 Mkp.. Kartki pocztowe pojedyncze 5.000 Mkp., kartki pocztowe z odpowiedzią 10.000 Mkp. Druki zwykłe: do 25 g. wagi 1.000 Mkp., do 50 g. 2.000 Mkp., do 100 g. 4.000 Mkp., do 250 g. 8.000 Mkp., do 500 g. 12.000 Mkp., do 1.000 g. 16.000 Mkp. Papiery handlowe: do 250 g. wagi 8.000 Mkp., do 500 g. 12.000 Mkp., do 1.000 g. 16.000 Mkp.. Próbki towarowe: do 100 g. wagi 5.000 Mkp. do 250 g. 8.000 Mkp., do 500 g. 12.000 Mkp., do 1.000 g. 16.000 Mkp. Rekomendacja, recepis zwrotny, ściągnięcie pobrania 10.000 Mkp. Listy pospieszne (ekspress) 40.000 Mkp. Przekazy pocztowe zostają niezmienione. Paczki do 1 kg 20.000 Mkp., do 5 kg 80.000 Mkp., do 10 kg 160.000 Mkp., do 15 kg 250.000 Mkp., do 20 kg 320.000 Mk.

Doręczanie paczek do 5 kg 15.000 mkp, do 10 kg 20.000 mkp., do 15 kg 30.000 mkp., do 20 kg 40 tys. mkp. Paczki doręczane są tylko w Krakowie, Tarnowie i Zakopanem.

OBRÓT ZAGRANICZNY.

Listy zwykłe do Czechosłowacji, Rumunji i Węgier do 20 gr. wagi 15.000 mkp., za każde dalsze 20 gr. wagi 10.000 mkp., do innych krajów do 20 gr. wagi 20.000 mkp., za każde dalsze 20 gr. wagi 10.000 mkp. Waga dopuszczalna tylko do 2 kg. Kartki pocztowe do Czechosłowacji, Rumunji i Węgier 9.000 mkp., do innych krajów 12.000 mkp., telegramy zwykłe każde słowo 10.000 mkp., najmniej za telegram 100.000 mkp. Telegramy pilne każde słowo 30.000 mkp., najmniej 300.000 mkp., Telegramy RP każde słowo 10.000 mkp., najmniej 100.000 mkp. Telefony: **wszystkie rozmowy międzymiastowe podwyższone o 100 prc.**

TELEGRAMY

Ruch separatystyczny w Prusach Wschodnich

Królewiec, 31 października. Prawicowe związki polityczne i pozostające pod ich wpływem organizacje rolne powzięły na zjeździe w Kwidzyniu rezolucję, żądającą usunięcia rządu pruskiego i zarządu prowincjonalnego Prus Wschodnich, oraz urzędników socjalistów, a w razie niezastosowania się do tych żądań, grożą oni wstrzymaniem wszelkich dostaw i świadczeń na rzecz rządu pruskiego.

Włochy zgodne z Francją w kwestji Komitetu rzeczoznawców

Rzym, 31 października. Polradio. Jak donosi prasa, odpowiedź rządu włoskiego dla Anglji zbliża się swoją treścią do odpowiedzi Belgji i Francji. Włochy mianowicie godzą się, aby komisja odszkodowań, której kompetencje zostały nienaruszone, wybrała komitet rzeczoznawców, do którego mógłby wejść również przedstawiciel Stanów Zjednoczonych.

Votum zaufania dla Kahra

Monachium, 31 października. Polradio. Bawarska partja ludowa uchwaliła votum zaufania dla rządu bawarskiego, w szczególności dla Knillinga i Kahra. Przewodniczący partji Held, oświadczył, iż rząd bawarski nie może zgodzić się na ustąpienie gen. Lossowa i domagać się będzie dla Bawarji niezależności finansowej i decentralizacji zarządu kolei żelaznych.

Ruch separatystyczny w Morawach

Cieszyn, 31 października. Z dobrze poinformowanych kół słowackich dowiadujemy się, że posłowie z Moraw zamierzają ukonstytuować osobny klub posłów morawskich. Czeskie koła polityczne są bardzo zaniepokojone tem postanowieniem posłów morawskich, widzą w nim bowiem wyraźną tendencję separatystyczną. Przywódcą ruchu separatystycznego na Morawach jest były minister Stanek.

Prasa francuska o rekonstrukcji gabinetu w Polsce

Paryż, 31 października. Prasa omawia naogół w wyrazach bardzo przyjaznych rekonstrukcję gabinetu w Polsce. „Eclair" drukuje życiorysy nowych ministrów oraz w słowach pełnych pochwały zaznacza, rolę, jaką odegrał Dmowski na początku wojny, orjentując politykę polską w kierunku ententy, której zwycięstwo pozwoliło na wskrzeszenie Polski. Nawet „Humanite" organ komunistów, wręcz wrogi polityce Poincarego, oraz zbliżeniu francusko-polskiemu, wbrew zwykłym atakom na burżuazyjną Polskę, uznaje, że zmiany, zaszłe w obecnym gabinecie Polski przyczynią się do konsolidacji i do wzmocnienia autorytetu rządu polskiego oraz ułatwią wydatne spełnienie zadań polityki francuskiej.

Nowy gabinet w Turcji

Konstantynopol, 31 października. Ukonstytuował się gabinet, którego prezesem i ministrem spraw zagranicznych jest Ismet Basza, Ministrem spraw wewnętrznych Ferid Bey, ministrem obrony narodowej generał Kiachin Basza, ministrem gospodarki Hassan Bey, Kemal Basza zatwierdził listę gabinetu i przedłoży ją zgromadzeniu narodowemu.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

We wtorek o godz. 12 w południe p. Prezydent Rzeczypospolitej zaprzysiągł nowomianowanych członków gabinetu, ministra Korfantego, ministra spraw zagr. Dmowskiego, ministra przemysłu i handlu Grabskiego i ministra rolnictwa Chłapowskiego. Przy akcie przysięgi interweniował szef kancelarji cywilnej, Lenc. Po zaprzysiężeniu p. Prezydent odbył krótką konferencję polityczną, dotyczącą całokształtu zagadnień państwa.

Prezydent Rzeczypospolitej przyjął we wtorek na specjalnej audjencji metropolitę kościoła prawosławnego w Polsce, Djonizego z Warszawy. Metropolita Djonizy przedstawił p. Prezydentowi całokształt wewnętrznych i zewnętrznych stosunków polskich cerkwi prawosławnej oraz przedłożył jej życzenia i prośby.

P. prezydent ministrów Witos przyjął we wtorek na dłuższej konferencji pierwszego prezesa najwyższego Trybunału Administracyjnego Sawickiego, z którym omówił całokształt spraw, związanych z reorganizacją oszczędnościową Trybunału Administracyjnego. Podobnie p. zastępca prezydenta ministrów, Korfanty odbył we wtorek konferencję z prezesem prokuratorji generalnej Bukowieckim w tej samej sprawie.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 31 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	30/X.
P. T. H. I—V em.	185—193	180—195
„Impex"	7,3—7,7	7.45—7,6
„Pharma" (B. Jawornicki)	190—200	170—175
Bracia Rolniccy I em.	170—185	
„Polsal Glob"	18—22	19—20
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	35—44	32—40
Zieleniewski I—IV em.	6200—6600	5900—5375
Warsz. Parowozy I—III em.	155—160	160—150
H. Cegielski, Poznań I—IX	380—293	400—370
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em.	270—280	250—240
„Pocisk"		
Automotor	100—105	
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	5800—6400	5900—5300
Siersza	4800—5250	4300—4200
Topego I—IV em.	2450—2700	2400—2200
Polska Nafta	125—140	140—120
Oikos	2200—2400	1600—2200
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	295	280—260

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	30/X.
Pezet		
Strug		260—270
Syndykat Kosz., Kraków	125—130	
Tłuszcze Trzebinia	1300—1500	
„Krakus" I—VI em.	290—300	290—275
Porcelana Cmielów	375—425	400—365
Fabr. cukru w Chodorowie	2050—2200	2050—1900
Elektr. Siersza I—IV em.	110—120	115—105
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski	220	140
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	230—245	208—225-215
Bank Hipoteczny	380	
Bank Małopolski	540—550	
Ziemski Bank Kredyt.	55	
Powszechny Bank Kredyt.		
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV	45	
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	560—620	550—560

Kraków, 31 października. Po wczorajszej panicznej derucie kursów, zwłaszcza na giełdzie efektów ujawniło się na dzisiejszem zebraniu znaczne wzmocnienie tendencji. Na giełdzie pieniężnej kursa walut i dewiz podniosły się nieznacznie.

Na rynku efektów polepszenie tendencji objawiło się w silnym popycie, zwłaszcza na akcje przemysłu ciężkiego i bankowe. Zieleniewski poprawił kurs o blisko 1 miljon, silną zwyżkę wykazały Siersza górnicza i Chodorów.

Tranzakcji zawierano na giełdzie pieniężnej jak i na giełdzie efektów bardzo dużo. Charakterystyczną była niechęć oddawania papierów na medio i ultimo.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 12.500—13000, grube 12000—12.500, Gazy 13.500 towar, Len 300—310, Chybi 2600—2700, Silesia 2000, Azot 140, Kolumbia 22, Lokomotywy 190.

WALUTY I DEWIZY W BANKOWYCH OBROTACH.

Waluty: Dolary 1.725.000—1.750.000, Czeki: Nowy Jork 1.700.000, Londyn 7.450.000—7.600.000, Zurych 300.000—303.000, Wiedeń 23—24.500, Amsterdam 680.000, Paryż 100.000.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 31 października. Giełda. Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych 1 miljon 625 tys. do 1 milj. 590 tys., sprz. 1 milj. 606 tys., kup. 1 milj. 574 tys. Funty angielskie 7 milj. 100 tys. Franki franc. 94—93.500, Kor. czes. 46.400—46.000, Frank złoty w kup. 307.000, bon złoty 220.000—225.000.

Czeki: Belgja 81200—88000 sp. 81800 kup. 80000. Berlin i Gdańsk 0.00001 sprz. 0.00001 Londyn 7.180.000—7.170.000 k. 7.029.000. Nowy Jork 1,625.000—1,600.000 sp. 1,616.000 k. 1,584.000. Paryż 94.600—92.000—94.500 sp. 95.500 k. 93.500. Szwajcarja 284.950—283.000 sp. 286.000 k. 280.000. Wiedeń 22.60 sp. 22.80 k. 22.40. Praga 46.900. Włochy 72.200.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

—o—

Rekonstrukcja gabinetu w Rumunji

Bukareszt, 31 października. Dokonano następującej rekonstrukcji gabinetu: Premjer Jan Bratianu zachowuje prezesurę i obejmuje tekę spraw wewnętrznych, dotychczasowy minister spraw wewnętrznych Waitoiano obejmuje tekę komunikacji, dotychczasowy minister komunikacji gen. Mosthin obejmuje tekę robót publicznych, dotychczasowy minister pracy Marzesco obejmuje tekę sprawiedliwości, tekę handlu i przemysłu obejmuje Konstanesco, tekę sztuki i kultury Lepadatu. Ministerstwo pracy i opieki społecznej rozdzielone zostało na 2 odrębne ministerja, przyczem obronę społeczną obejmuje Baveno, a tekę pracy Circulesco. Pozostali ministrowie zachowują dotychczasowe teki.

Akcja separatystyczna prasy nacjonalistycznej

Berlin, 30 października. Prasa nacjonalistyczna w dalszym ciągu podburza Bawarję do akcji przeciw rządowi Rzeszy. Pisma te są jedyne, które pochwalają ultimatum Berlina do Drezna. Krok rządu berlińskiego doprowadził do ciężkiego przesilenia w łonie koalicji rządowej. Socjaliści zastanawiają się, czy mogą pozostać w koalicji. Położenie jest bardzo ciężkie.

Co innego Polska a co innego Czechy

Budapeszt, 31 października. „Budapesti Hirlap" donosi, że prasa francuska omawiając wyniki pobytu Massaryka w Paryżu dowodzi z „Echo de Paris" na czele, że między Francją a Czechosłowacją niemoże dojść do takiej umowy politycznej i wojskowej jaka istnieje między Francją a Polską.

Audyencje u Prezydenta Ministrów

P. prezydent ministrów, Witos, przyjął we wtorek na dłuższej audjencji prof. uniw. warszawskiego, dra Dzierzbowskiego, prezesa głównego komitetu wykonawczego stowarzyszeń samopomocy społecznej. P. prezydent przyjął również delegacje osadników zachodnich kresów Rzeczypospolitej, która przedstawiła mu swoje życzenia i uwagi.

Socjalno-demokratyczny gabinet w Saksonji

Berlin, 31 października. Socjalno-demokratyczna korespondencja parlamentarna donosi z Drezna, że saska frakcja socjalno-demokratyczna postanowiła utworzyć rząd socjalno-demokratyczny, a były minister gospodarki społecznej Fellisch wyraził gotowość objęcia urzędu prezesa Rady Ministrów. Demokraci zamierzają popierać ten rząd.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 31 października. Otwarcie giełdy: Berlin 000000000005 $^{1}/_{4}$, Holan. 218 $^{1}/_{4}$, N. York 561 $^{1}/_{2}$, Londyn 25.19, Paryż 32.02, Medjolan 25.25, Praga 16.47 $^{1}/_{2}$, Budapeszt 0.03.05, Bukareszt 2.69, Belgrad 6.65, Sofja 5.20, Warszawa 0.0003, Wiedeń 0.0079, Austr. kor. stempl. 00079.

Zurych, 31 października. Zamknięcie giełdy: Berlin 000000000005, Holandja 218.40, N. Jork 561 $^{1}/_{2}$, Londyn 25.20, Paryż 33.10, Medjolan 25.26, Bruksela —, Praga 16.47 $^{1}/_{2}$, Budapeszt 0.03,05, Bukareszt 2.67, Belgrad 6.60, Sofja 5.20, Warszawa 0.0003, Wiedeń 0.0079, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 31 października (tel. wł.) Waluty: Marka polska 0.003.60—4.00, marka niem. 0008, korony czeskie 2062 franki szwajc. 12515, francuskie 4145, funty ang. 316.400, dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 375—410, Berlin 0078, Praga 2080, Zurych 12630, Paryż 4192, Nowy Jork 70.935 Londyn 318.200.

Giełda efektów: Zieleniewski —.—, Fanto 4.480.000 Karpaty galicyjskie 520.000 Galicja 25,500.000 Schodnica 1,680.000 Siersza ——.—, Lwów-Czerniowce —.——, Kolej północna 21.000.000, Alpine Montan 667.500 Huta Poldi 1.000.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 31 października. N. Jork 72.319.000.000 Londyn 324.188.000.000, Paryż 4,209.000.000, Szwajcarja 12,868,000.000, Praga 2,115.000.000, Wiedeń 1,017,000.

Giełdy pieniężne

Nowy York, 30 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5 $^{1}/_{2}$%. Przekaz na Londyn 448.62. Przekaz na Londyn na 60 dni 445.75. Przekaz na Paryż 587, Przekaz na Amsterdam 38.82. Przekaz na Kopenhagę 17.14 Przekaz na Pragę 2.93, Przekaz na Berlin 00000000010 w placeniu, w żądaniu 00000000011.

Gdańsk, 30 października. Giełda pieniężna. Dewizy: Dolary amerykańskie za 1 dolar 5518.7—5463 guldenów gd.. marka polska (za 1 miljon (3292—3308). Holandja (za 10 guldenów (215.91—216.99. Paryż (za 100 franków) 32.62—32.78. Bruksela (za 100 fr.) 27.96—26.10). Chrystjania (za 100 kor.) 85.29—85.71.

Czeki na Warszawę (za 1 miljon mp.) 2992—3008, funt angielski (w markach niemieckich) 443875—451125 miljonów.

Praga, 30 października. Dewizy: Amsterdam 1360 i trzy czwarte, Chrystjania 537 i pół. Kopenhaga 681 i pół, Sztokholm 927, Zurych 626, Londyn 156 i pół, Nowy Jork 34.70, Paryż 208 i jedna czwarta.

Paryż, 30 października. Weksle. Ameryka 1694 i pół, Belgja 86.30, Anglja 76.01, Holandja 657 i trzy czwarte, Włochy 76.30, Szwajcarja 302 i jedna czwarta, Hiszpanja 225 i pół, Bukareszt 820, Praga 4970. Wiedeń 24.00, Sztokholm 446.50.

Londyn, 30 października. Weksle. Paryż 7615, Belgja 88.55, Szwajcarja 2520, Holandja 1154 i pół, Nowy Jork 448.68, Hiszpanja 33.60, Włochy 99.62, Niemcy 450 miljardów, Wiedeń 380.500, Bukareszt 935.

GIEŁDY TOWAROWE

Chicago, 30 października. Pszenica na grudzień 106, na maj 110 i trzy czwarte, kukurudza na grudzień 72, na maj 70 i pół, owies na grudzień 41 i jedna ósma, na maj 43 i siedm ósm., żyto na grudzień 68 i trzy ósme, na maj 72 i pięć ósmych, smalec na grudzień 1285, na maj 1172 i pół, słonina cena najniższa 950, cena najwyższa 975, boczki wędzone 970, dowóz świń do Chicago 39 tys., dowóz świń na zachód 162 tys., świnie lekkie cena najniższa 660, cena najwyższa 760, świnie ciężkie cena najniższa 700, cena najwyższa 765.

Dorten do narodów świata

Paryż, 31 października. Z Moguncji donoszą, że Dorten ogłosił proklamację do wszystkich narodów świata, w której przesyła pozdrowienia braterskie i donosi o utworzeniu republiki nadreńskiej

Sytuacja strajkowa w Krakowie

Kraków. 31 października.

Dziś rano nie odbyło się już żadne zgromadzenie strajkujących w dalszym ciągu kolejarzy i pocztowców, jak nam jednak z kół dobrze poinformowanych donoszą pracownicy, którzy w obu powyższych instytucjach porzucili pracę, zachowują się **nagół opornie**, wobec wezwania swoich dyrekcyj, by dzisiaj rano stawili się ostatecznie na swoich posterunkach.

Pewną konsternację wśród strajkujących wywołała wiadomość, że na 1 listopada zostanie wypłaconą pensja jedynie tym, funkcjonarjuszom, którzy do powyższego terminu powrócą do pracy. Wobec jednak powszechnego rozgoryczenia, apel dyrekcji kolejowej i pocztowej nie odniósł na ogół skutku.

Wedle krążących pogłosek mają się na pierwszego po odbiór pieniędzy zgłosić żony i dzieci strajkujących, którzy mają zamiar strajk nadal podtrzymywać.

Przez całą noc dzisiejszą i ranek panował w mieście niczem nie zamącony spokój, świadczący chwalebnie o poziomie moralnym strajkujących, jak też o taktownem zachowaniu się organów bezpieczeństwa, które przez cały czas bezrobocia nawet w miejscach bezpośrednio zainteresowanych, na kolei i na poczcie, umiały w postępowaniu swojem utrzymać odpowiednią miarę i takt. Dzisiaj rano wygląd miasta przybrał wygląd najzupełniej normalny. Na dworcu osobowym ruch podróżnych znaczny, wobec jednak częściowego uruchomienia pociągów osobowych, a nawet pospiesznych, poczynają powoli odpływać masy pasażerów, którzy z powodu strajku byli zmuszeni przerwać podróż. Jedynie pod względem ekspedycji bagażu panuje pewien chaos i brak sprawności z powodu nawału nagromadzonych towarów.

Dyrekcja kolejowa, w której przez cały czas strajku **trwała nieprzerwanie praca**, czyni obecnie wysiłki właśnie w kierunku uruchomienia ruchu towarowego.

Co do doręczania listów i przesyłek pocztowych przez członków S. S. S., to z licznych stron napływają zażalenia na niepunktualne i niedokładne ich doręczanie, spowodowane zapewne wygaśnięciem pierwszego zapału młodzieży, która się spełniania tych ważnych obowiązków podjęła.

KRONIKA

IZBA HANDLOWA A STRAJK KOLEJOWY. Dzisiejszy „Naprzód" przynosi wiadomość, iż Izba handlowa i przemysłowa zwróciła się do kompetentnych władz w sprawie uśmierzenia strajku kolejowego.

Jak się dowiadujemy, informacja ta nie odpowiada rzeczywistości.

JESIENNE ZAKUPY. Od paru dni wstrzymany przez zastój na kolejach dowóz ziemniaków, które szły do Krakowa w dużych ilościach zwłaszcza z Poznańskiego, ożywił się znowu, podobno jednak do tej pory stoi na dworcu dużo wagonów z ziemniakami, które nie mogą być wyładowane, z powodu niemożności przytoczenia ich na bocznice, zawalone nieruchomym taborem kolejowym.

DZIKI RAJD. Dzisiaj rano około godziny 9 za III mostem na Wiśle pędzący w szalonem tempie w stronę Wieliczki automobil, omal że nie spowodował katastrofy, która mogła się skończyć śmiercią trojga osób. W chwili bowiem, gdy automobil wyjechał z mostu, znajdowała się w środku drogi fura wieśniacza ze wsi Prokocimia, powożona przez wieśniaczkę z dwojgiem dzieci. Wieśniaczka, która straciła hamowanie nad końmi, wyskoczyła w strasznem przerażeniu na środek drogi, zostawiając wóz i dzieci. Jedynie przytomność umysłu przechodnia pana T. B., który z narażeniem życia zdołał w ostatniej chwili skierować konie w bok, zapobiegła katastrofie. Szofer prowadzący automobil, nie zwracając uwagi na krzyki przechodniów, pomknął dalej, nie zmniejszając ani na chwilę szalonego pędu.

Ciągłe wypadki z automobilami powodowane po największej części przez nieostrożność szoferów, stały się istną plagą i dlatego też powinny władze bezpieczeństwa otoczyć szczególną opieką kawalerskich szoferów, narażających swoje i cudze życie na nieuchronne niebezpieczeństwo.

Z DZISIEJSZEGO TARGU. W dniu dzisiejszym od wczesnego rana zaznaczył się na placach sprzedaży jarzy ni nabiału ruch ogromnie ożywiony. Wieśniacy zwieźli zwłaszcza ogromną ilość kapusty, która jednak mimo dużej podaży utrzymywała swoje wczorajsze, wygorowane ceny. Za główkę żądały wieśniaczki od 10—15 tysięcy marek. Kupujących najwięcej było w godzinach rannych, przedpołudniem zaś z powodu mniejszego ruchu i perspektywy powrócenia do domu z towarem, ceny zniżyły się o parę tysięcy na sztuce, mniej więcej więc, cena wynosiła od 7—10 tysięcy.

25 MILJONÓW NA POMOC AKADEMICKĄ. Na rzecz Komitetu opieki nad młodzieżą akademicką nadesłało Ministerstwo Pracy i Opieki społecznej na ręce wojewody dra Gałeckiego 25 miljonów mkp.

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj premjera utworu oryginalnego do tej pory niegranego na żadnej polskiej scenie. Jest nim 3-aktowe misterjum pt. „Święty", osnuty na tle konfliktu wybitnej jednostki ze strupieszałemi w zimnych paragrafach zamkniętemi pojęciami etycznemi. Wczoraj odbyła się próba generalna tej ciekawej sztuki z całym aparatem dekoracji, kostjumów i świateł. Sztukę przygotowywał reżyser p. Piekarski, którego też pomysłu są syntetyczne dekoracje sztuki. Ilustracje muzyczne z dzieł Liszta. „Święty" grany będzie przez wszystkie dni bieżącego tygodnia. Popołudniówki poświęcone będą na popularnego „Młynarza i jego córkę". Najbliższą nowością z udziałem p. Solskiej-Grosserowej będzie najwybitniejszy utwór Darjusza Niccodemiego „Nauczycielka" (La maestrina).

Z TEATRU BAGATELA. W dniu 1 listopada dwa przedstawienia: popołudniu o godz. 4 „Nieprzyjaciółka" Niccodemiego z pp. Sznage-Andruszewską, Kozłowską, Hańską, Horecką, Brzeskim, Kwiatkowskim, Noskowskim, Nowakowskim, Zbuckim. Wieczorem o godz. 8 „Obłęd" z pp. Grabowską, Frenklem Sosnowskim. Dobiegają końca próby z komedji Sachy Guitry „Pokojówka szuka miejsca". Premjerę naznaczono na piątek 2 listopada. Obsadę stanowią pp. Wernicz, jako pokojówka, która szuka miejsca, Skalska, Wesołowski, Zbucki, Godlewski, Szubert. Następną premjerą będzie sztuka Stefana Żeromskiego „Turon", osnuta na tle rzezi galicyjskiej 1846 r. Próby odbywają się od dwóch tygodni.

OPERA I OPERETKA. Dziś we środę „Szalona Lola". Melodyjne śpiewy, gra artystów, przepiękne tańce i ewolucje zapewniają tej operetce długotrwałe powodzenie.

V. I VI. SYMFONJA BEETHOVENA wykonane zostaną przez orkiestrę Związku Zawod. Muzyków w niedzielę 11 listopada teatru im. J. Słowackiego. Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie 7½)
Środa. „Święty" (nowość).

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Środa: „Obłęd"

OPERA i OPERETKA (początek o g. 7½)
Środa: „Szalona Lola".

Z kolonji polskich w Argentynie

Konsul polski w Argentynie, Dr Józef Włodek, ongiś stypendysta krakowskiej Izby handlowej ogłosił jako owoc kilkoletaniego pobytu w tem państwie obszerne, gdyż przeszło 500 stron liczące dzieło p. t.: **„Argentyna i emigracja ze szczególnem uwzględnieniem emigracji polskiej".** Praca Dra Włodka stanowi dowód, iż także w naszym korpusie konsularnym zdarzają się pracownicy o bardzowysokim poziomie, badający metodami naukowemi swój teren działania i wzbogacający tą drogą naszą literaturę gospodarczą cennymi przyczynkami. Dzieło to posada tem większe znaczenie, iż dotyczy ono najliczniejszej kolonji polskiej i przyczynić się może wybitnie do nawiązania węzłów gospodarczych między nią a macierzą europejską.

Z ogromu materjału statystycznego i opisowego, obejmującego także historję rozwoju Argentyny, zasługują na rozpowszechnienie przynajmniej niektóre dane o polskiem wychodźtwie. I tak okazuje się, że w r. 1921 tylko za pośrednictwem P. K. O.przesłano z Argentyny 3.064 przekazów na kwotę 385.758,48. Przekazami przez banki francuskie i niemieckie przesłano w tym roku do 500.000 pezów, a przyjmując kwoty zabrane przez samych reemigrantów na 200.000 pezów, można przyjąć, że w r. 1921 wpłynęło z Argentyny do Polski przeszło jeden miljon pezów (1 pezo zł. = 0.44 fr. szw.)

Główną siedzibą kolonistów polskich jest terytorjum Misiones o klimacie wybitnie tropikalnym, odznaczającym się jednak łagodną i przyjemną, klimatowo umiarkowaną wiosną i jesienią, oraz wielką obfitością opadów atmosferycznych, które łącznie z bardzo urodzajną glebą, umożliwiają hodowlę cennych roślin, jak Yerba mate, tytoniu, ryżu, mandioca, trzciny cukrowej, bawełny, rycynusu, pomarańcz, banan i kawy. W obrębie Misiones przebywają Polacy w kolonjach Apostoles, Azara, Corpus, Bompland i Cerra Cora.

Do kolonji Apostoles przybyła pierwsza grupa naszych wychodźców w r. 1897 i już po kilku tygodniach zmienił się wygląd osady nie do poznania pod pracowitą ręką polskiego kolonisty. A trudności były ogromne. Niejednego i rozpacz ogarniała. Bo oto przyszła straszna plaga i walka z mrówkami. Mrówki w Misiones są największym wrogiem dla każdego rolnika. One to ukryte w głębokich podziemnych siedzibach, są zdolne ściąć i wynieść w ciągu jednej nocy więcej niż hektar zboża, kukurudzy lub jarzyn ogrodowych. Rozpacz była bez granic, jak nasi ludzie pod wieczór spoglądali na piękne zagony ładnie wyrosłej kukurudzy, a na drugi dzień rano zobaczyli jeno resztki łodyg i ostatnie szeregi powracających mrówek, dźwigających kawałki liści. Dopiero po strasznej walce przy pomocy dostarczonych przez rząd środków chemicznych i wykurzaczy, udało się zniszczyć gniazda tych szkodników.

Życzliwy Polakom gubernator Lanusse wyznaczył w uznaniu pracowitości wszystkim naszym ludziom większe działki gruntowe, na których wnet powstały ładnie bielone, słomą kryte domki, przypominające chatki galicyjskie. Wnet wzbudziła się zazdrość ludności miejscowej; napływały oskarżenia, wytykano między innemi Polakom, że przesiadują za wiele w kościele. Polemika prasowa wykazała jednak bezzasadność wszystkich zarzutów, jak to stwierdził korespondent dziennika „Tribuna": „Koloniści polscy dali dowody wielkiej wytrwałości i nawet możnaby powiedzieć heroizmu w znoszeniu nędzy i w walce z tyloma strasznemi przeciwnościami". Apostoles jest dzisiaj dużem miasteczkiem o zaczątkach ruchu han-

ZE SPORTU

SZWECJA — POLSKA.

Jutro o godzinie 2.30 popołudniu na boisku Cracovii spotka się nasza reprezentacja z wybraną drużyną szwedzką.

Spotkanie to będzie największą senzacją dla polskiego świata sportowego. Pierwszy raz w Polsce zobaczymy sportowców szwedzkich i zapoznamy się z wysoką kulturą sportową północy. Od dwóch lat piłka nożna w Szwecji poczyniła znaczne postępy, a drużyna reprezentatywna szwedzka jest obecnie najpoważniejszym przeciwnikiem dla każdej europejskiej drużyny. Szwedzi przyjeżdżają do Polski w swym najlepszym składzie i pragną koniecznie zrewanżować się za poniesioną w zeszłym roku klęskę.

Skład naszej drużyny jest szczęśliwie złożony, pod względem technicznym i taktycznym nie ustępujący Szwedom, którzy nas jedynie biegiem i star tem przewyższają. Jeżeli jednak drużyna nasza przez cały czas walki świadomą będzie ważności chwili i walczyć będzie z zapałem i poświęceniem, to niezawodnie odniesie zwycięstwo, którego jej z całego życzymy serca. Skład naszej reprezentacji: Popiel; Fryc, Gintel; Synowiec, Cikowski, Styczeń; Müller, Bacz, Reyman, Staliński, Kuchar. Skład drużyny szwedzkiej: Emrat; Wilborg, Mélgren; Elgessen, Möhler, Andersen; Romesson, Dahl, Dester, Karlsohn, Ringdahl. Urząd sędziego pełnił będzie znany sędzia węgierski p. Imre Vertesz.

Resztę pozostałych biletów na miejsca siedzące, nabywać będzie można jeszcze w dzień zawodów od godz. 10 rano przy kasach na boisku Cracovii.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Akcja stabilizacyjna rządu węgierskiego

Węgierski minister aprowizacji, Dr Jan Bud, omawiając akcję sanacyjną rządu węgierskiego, oświadczył, iż rząd węgierski w celu ratowania finansów państwa, a w niemożności uzyskania korzystnej pożyczki zagranicznej, zdecydował się na znaczniejszy eksport zboża węgierskiego za granicę i tak w sierpniu bieżącego roku, sprzedał rząd węgierski Szwajcarji 7 tysięcy wagonów pszenicy za 20 miljonów fr. szwajc., z tego 8 i pół miljonów zostało wypłaconych natychmiast tytułem zaliczki, resztą zaś powyższej sumy będzie wypłacona, stosownie do dostarczenia wagonów pszenicy, na miejsce przeniesienia. Wobec tego, iż suma ta ne okazała się niewystarczającą, zawarł minister Bud osobiście układ kompenzacyjny ze Szwajcarją, na mocy którego Węgry w zamian za import stadników zobowiązały się sprzedać ponownie 2000 wagonów pszenicy za cenę 28 fr. szw. za cetnar metryczny, nadto dały jeszcze Węgry dalszą opcję na 3000 wagonów pszenicy. Pieniądze za sprzedaż 2000 wagonów będą zapłacone w dwóch ratach, a mianowicie z początkiem grudnia i z początkiem stycznia. Nadto rząd zamówił jako kompenzację, większe ilości materjałów dla urzędników państwowych, gdyż fabryki węgierskie nie są w stanie pokryć całego zapotrzebowania w kraju.

WYMIANA BONÓW SERJI B. W dniu 1 listopada 1923 roku zapada, jak wiadomo, termin płatności 6X-owych bonów skarbowych serja I B. Kurs złotego, podług którego wymienione będą bony, jest przez ministerstwo skarbu wyznaczony na 232.500 marek polskich za 1 złotego, kurs ten został określony zgodnie z ustawą na zasadzie przeciętnego kursu franka szwajcarskiego w okresie od 13 do 28 października rb. włącznie. Posiadacze złotych bonów powyższej serji będą mogli wymienić je na gotówkę po kursie wyżej podanym, począwszy od dnia 2 listopada br. w oddziałach PKO, centrali kasy pożyczek oraz kasach skarbowych. Bony serji tej będą mogły być wymienione w terminie do 10 listopada br. włącznie, również na serje następne, przyczem należne procenty od nich będą regulowane w gotówce po kursie 232.500 za 1 złoty. Wymianę serji I B na serję następną dokonywać będą jedynie oddziały P. K. K. P. Od dnia 11 listopada wszelka wymiana bonów serji I B na następne serje będzie całkiem przerwana i od tego dnia będą bony serji I B wymieniane za gotówkę. Posiadacze bonów serji I B pozostających w depozycie w urzędach państwowych, chcący bony te wymienić na serje następne, mają zwrócić się z prośbą do władz o wymianę.

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI REWIZYJNEJ P. K. K. P. Sprawozdawca gospodarczy Polskiej Agencji Telegraficznej dowiaduje się w sprawie działalności komisji rewizyjnej P. K. K. P. ze źródła miarodajnego, że dekret powołujący tę komisję podpisany został przez ministra skarbu dnia 15 marca. Praca komisji dotychczas nie została ukończona, bo polecono jej przeprowadzić rewizję bilansów z roku 1921 i 1922 oraz całej dotychczasowej gospodarki. Komisja pracuje dalej w przyspieszonem tempie i zakończy swe czynności w najbliższych kilku tygodniach.

Co do rzekomych nadużyć, na które miała komisja natrafić, zaznaczyć należy, że poza sprawą Perugii, będącą przedmiotem dalszych badań, żadnych rzekomych nadużyć nie stwierdzono.

OPŁATY WYWOZOWE OD JAJ. Ministerstwo skarbu ustaliło wysokość opłat od jaj z kontyngentu październikowego na 1 funt szt. 2 szylingi od skrzyni jaj, liczącej 1400 sztuk.

OBECNY STAN POLSKIEJ MARYNARKI HANDLOWEJ. Obecnie pływa pod flagą polską tylko pięć statków. Statki Tow. „Polish-American-Nawigation-Corporation", w którem ulokowane są kapitały polskie, otrzymają wkrótce również flagę polską. Pozostałe polskie statki handlowe pływają pod flagami obcemi, a więc. pod flagą amerykańską 7 statów, pod angielską 2 i pod holenderską 1. Ogółem Polska ma 15 statków handlowych.

Z GIEŁDY DRZEWNEJ. Ceny za metr sześcienny w tysiącach mk. polskich loco stacja załadowania: dąb fornierowy — 11,000, dąb na wyroby — 8,000, deski dębowe stolarskie — 15,000, kloce sosnowe od 25 c" i wyżej 3,500, sosna eksportowa 4,500, osika na zapałki — 3,300, świerk papierówka — 3,000, slipry wyrobionej 5,000, olcha na wyroby od 25 c" i wyżej 1,800(brzoza na wyroby od 25 c" i wyżej 1,500, deski 3/4 X 12 m., 5/4 c" 1" 2", 3", 4" — 6,000, słupy telegraficzne od 8 do 10 m. od 12 c" do 18 c" — 4,000, pud opału od 550.000 do 750.000, stemple kopalniane — 1,500, kopa szprych dla stelmachów — 600, kopa dzwon na koła 750, kopa bindry miary angielskiej 240 c" — 800, kubik tembry wyrobionej miara angielska — 80, kopa klepki memelskiej 1.500, kopa dyszli dla stelmachów — 800, bali eksportowych I klasy sosna —.—, bali eksportowych sosnowe II kl. —.—.

SYTUACJA NA RYNKU SKÓR W ŁODZI. Skóry bydlęce solone 150 — 150 — suche 250 funt, cielęce sol. 1.500 szt., suche 1000, skopowe solone wełniste 80 funt, suche 160, solone gołe 100 szt., suche 100, końskie solone 3.500 szt., suche 3000, kozie suche 1000 szt., solone 800, zajęcze zimowe 16 szt., królicze 150 funt, sarnie letnie 150, źrebięce solone i suche 500, kocie zimowe 100 szt., koźlęce 50, włosie z ogonów 400 — z grzywy 200. Tendencja mocna. Skóry garb. podeszw. w połówkach 1.300, krupony 1.800, wierzchnie boxcalf 450, skóry alumowe 1000, faledry 2000, lamkowe czarne i brunatne 1650.

OBNIŻENIE CEN WĘGLA WE WIEDNIU. Onegdaj obniżoną została we Wiedniu cena węgla górnośląskiego o 20 koron na kg, gdyż fakturowanie i opłacanie węgla górnośląskiego dokonuje się obecnie w szwajcarskiej walucie.

NOWE PROJEKTA PODATKOWE W AUSTRJI. Z austrjackich kół finansowych dowiadujemy się, iż wśród nowych projektów reformy podatkowej w Austrji znajduje się projekt, który bierze pod uwagę, uwartościowienie kapitału akcyjnego i z tego uwartościowienia, które tylko przedstawia dostosowanie nominalne do obecnej wartości pieniądza, ma zamiar opodatkować. Czy to uwartościowienie będzie obligującym, czy też fakultatywnym, nie jest jeszcze pewnem. Również detalje powyższego planu nie są jeszcze opracowane, to mimo to uchodzi za pewne, że Towarzystwa akcyjne otrzymają rozmaite udogodnienia. Budżet będzie nadto zawierał, zawarte w planie sanacyjnym podwyższenie podatku obrotowego towarami dotychczasowego wymiaru.

POPRAWA GOSPODARCZEGO FINANSOWEGO STANU FRANCJI. Stan gospodarczy i finansowy Francji uległ tak znacznej poprawie, iż przedsięwzięta onegdaj emisja drugiej serji Bonów skarbowych 6 prc. na 3—6 lub 10 lat miała ogromny sukces. Procenta z tych papierów wartościowych są obecnie w całości zagwarantowane przez zwiększenie się regularne zysków normalnych i stałych państwa.

ZBIORY CUKRU NA KUBIE wynosiły w r. 1922/3 3,644.851 ton.

ROZMAITOŚCI

SAMOLOT BŁYSKAWICA. Tegoroczny konkurs szybkości w północnej Ameryce, odbył się 6 października w Saint-Louis.

Jakkolwiek w konkursie tym przyjmowali udział wyłącznie amerykańscy piloci, to współzawodnictwo lotników wojskowych i marynarskich uczyniło go niezmiernie interesującym. W zeszłym roku wojsko w osobie porucznika Maillanda odniosło zwycięstwo i zdobyło nagrodę. Zaś w tym roku specjalnie odznaczyła się marynarka.

Porucznik A. J. Williams przebył przestrzeń 200 klm. w ciągu 30 m. 36 sek., to znaczy 392 klm. na godzinę. Wyścig odbył się w „tajemniczym samolocie", zbudowanym w największej tajemnicy. Statek zaopatrzony jest w silnik o 50 H. P. Sukces ten wzbudził ogromne zainteresowanie na obydwóch półkulach.

„MARKI DYSCYPLINY". W Rosji sowieckiej wprowadzone zostały w porozumieniu z Ligą floty sowieckiej t. zw. „Marki dyscypliny", które wykupywane są jako kara przez spóźniających się na wszelkie zebrania i posiedzenia. Dochód ten przeznaczony jest na Ligę floty napowietrznej. Rysunek na marce przedstawia szeregowca czerwonej armji, wskazującego na zegar.

MISTRZOSTWO EUROPEJSKIE W PRĘDKIEM ŚLIZGANIU SIĘ odbędzie się 17 i 18 lutego w Chrystianji. Mistrzostwo zaś świata w prędkiem ślizganiu się odbędzie się w Helsingforsie 1 i 2 marca.

---

dlowego i przemysłowego i posiada szereg warsztatów rękodzielniczych i sklepów, prowadzonych przez naszych kolonistów, których większość posiada grunta od 50—100 hektarów, przeważnie już w całości wypłacone.

Kolonja Azara obejmująca około 45000 ha dzieli się na mniejsze osady, których centrum nazwano „Kościuszkowo". Następnie idą wsie: Racławice, Wieliczka, Stanisławów, Jasna góra i Kaźmierzowo. Na czele poszczególnych wsi stoją wybrani przez kolonistów „wójcia" z wójtem generalnym na czele i radą wójtów oraz wyjtami parafjalnymi dla zarządu sprawami ogólnemi całej kolonji. Wjcia parafjalni mają za obowiązek czuwać nad moralnością kolonji i łagodzić polubownie spory, doglądać budowy kościoła, szkółki, czy innych budynków, dzorować ochronkę itd. Niezmiernie charakterystycznemi są uwagi autora o rezultatach systemu autonomji, utworzonego przez grupkę ludności polskiej, rzuconej przez los na daleką obczyznę. Oto okazuje się, że organizacja ta wydała znakomite wyniki. Rozkaz, który wychodzi z centrum kolonji, w ciągu sześciu godzin zostaje podany do wiadomości niemal wszystkich kolonistów za pośrednictwem wójtów.

Węzły, łączące kolonistów z Polską rozluźniają się z biegiem czasu, a młodsza generacja używa chętniej języka hiszpańskego niż mowy ojczystej. Wychodźcy przyjmują strój ludności miejscowej i uważają się za obywateli Argentyny, która zakomicie umie asymilować przybyszów europejskich. Rząd z rezultatów kolonizacyjnych jest zadowolony i o Polakach wyraża się zawsze pochlebnie. Sprawozdawca z wizytacji biskupiej w r. 1911 pisze: „Jesteśmy w Polsce argentyńskiej. Jak szlachetni, pracowici, a skromni są ci prawi rolnicy polscy z Apostoles i Azara. Rozsiani po szerokich polach, ze swemi czyściutkiemi i malowniczemi chatkami, żyją cierpliwi i weseli, zadowoleni ze swego ogniska domowego, a największa dla nich rozrywką duchową, to kapliczka kościelna. Podziwiać należy tę pracowitą rasę z północnej Europy, osiedloną w północnej Argentynie".

Podobnie korzystny sąd wydaje o polskich kolonistach wspomniany już gubernator Lanusse. „Są nadzwyczaj wytrwali w pracy, a ich zaciętość dała w Apostoles najlepsze próby w walce z mrówką-niszczycielką, którą tak często się tam spotyka. Bywały wypadki, że Polacy trzy i cztery razy w tymsamym roku obsiewali swe pola, niszczone ciągle przez ten owad, z cierpliwością i wytrwałością, na jaką z trudem mogliby zdobyć się Włosi, Hiszpanie, czy jakakolwiek inna narodowość. Są bardzo ekonomiczni, odżywiają się dobrze, a szczególnie troskliwie opiekują się zwierzętami pociągowemi: woły, krowy konie i klacze u Polaków odznaczają się łaskawością i błyszczącym włosem. Specjalnie lubią oddawać się hodowli i zaoszczędzony grosz używają głównie na dokupno krów i koni".

Są to urządzenia pewne, które cała ludność przyjęła od Polaków. W miejsce wielkich i ciężkich wozów drewnianych o dwóch kołach, przyjęły się powszechnie lekkie galicyjskie wózki czterokołowe t. zw. carros polacos, które wzbudziły wprost entuzjazm u wszystkich mieszkańców Missiones,.. z wyjątkiem właścicieli samochodów, gdyż nasze poczciwe wózki wrzynają się w miękką iłastą ziemię, żłobiąc na szerokości kół głębokie rowy.

Ciekawe są też uwagi konsula Włodka o emigracji żydowskiej i stosunku Rusinów do Polaków. Lecz o tem innym razem. s.

NIETOPERZE WAMPIRY. W okolicach leśnych południowej Ameryki, szczególniej w Brazylji napadają coraz częściej pewne rodzaje nietoperzy na zwierzęta domowe, czasem nawet i na ludzi w celu wysyssania z nich krwi. Przegryzają one za pomocą ostrych zębów skórę i powodują ogromnie silnie krwawiącą rankę. Ukąszenie takie powoduje u zwierząt domowych napad szału, a następnie śmierć. Jakim sposobem nietoperze te zachorowują jest dotąd nieznanem. Tępienie ich jest ogromnie utrudnione z powodu ich ogromnej liczby. Napadów dokonują one nietylko w nocy, ale i w jasny dzień, przyczem są tak napastliwe, iż niemożliwą jest niemal obrona przed nimi.

W PÓŁŚNIE ZATRACA SIĘ POJĘCIE CZASU. „Oesterreichische Rundschau" stwierdza powyższe opisem następującego wypadku. Pewien lekarz czytał w łóżku o 9 wieczorem swej żonie książkę, gdy zaś ta usnęła, kontynuował czytanie, póki również i sam nie zasnął, gdy o 3 w nocy obudził się, oświadczyła mu nagle żona: „Czytaj tylko dalej, ja nie śpię". Spała ona więc sześć godzin, sadziła zaś, że nie spała wogóle i oczekiwała na dalszy ciąg zakończonego przed 6 godzinami czytania.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.